



EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.9.2017.
SWD(2017) 292 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

SAŽETAK PROCJENE UČINKA

Priložen dokumentu

Preporuka za odluku Vijeća

o odobravanju otvaranja pregovora o sporazumu o slobodnoj trgovini s Australijom

{ COM(2017) 472 final }
{ SWD(2017) 293 final }

Sažetak
Ocjena učinka preporuka odluka Vijeća o odobravanju otvaranja pregovora o sporazumima o slobodnoj trgovini s Australijom i Novim Zelandom
A. Potreba za djelovanjem
Zašto? O kakvom je problemu riječ?
U novoj trgovinskoj politici EU-a iznesenoj u Komunikaciji Komisije „Trgovina za sve” utvrđeno je da će pristup EU-a trgovinskoj politici postati učinkovitiji kako bi se ostvarili gospodarski rezultati, da će biti transparentniji te da neće štiti samo interese projekta nego i vrijednosti. Temeljni ciljevi uključuju trgovinu i održivi razvoj, promicanje vrijednosti i standarda EU-a (primjerice u području ljudskih prava, prava radnika, zaštite okoliša, zdravlja i potrošača) te olakšavanje trgovine i ulaganja za mala i srednja poduzeća. Kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal trgovine potreban je ambiciozan program multilateralnih i bilateralnih pregovora. Na tome počiva inicijativa za otvaranje pregovora o sporazumima o slobodnoj trgovini s Australijom i Novim Zelandom, kao jedna od konkretnih inicijativa navedenih u Komunikaciji „Trgovina za sve”. Uvjeti pristupanja tržištima Australije i Novog Zelanda relativno su manje povoljni za poduzeća iz EU-a nego za ona iz zemalja izvan EU-a koje su s Australijom i Novim Zelandom sklopile sporazum o slobodnoj trgovini. Iako su uvozne carine u Australiji i Novom Zelandu niske, u obje se zemlje za određene proizvode naplaćuju razmjerno visoke stope carine te su prisutne necarinske prepreke, među ostalim u obliku različitih propisa. Ograničeno područje primjene postojećih sektorskih sporazuma koji su sklopljeni s Australijom i Novim Zelandom onemogućuje ostvarivanje temeljnih ciljeva EU-a u području trgovine u odnosu na Australiju i Novi Zeland zbog nepostojanja dovoljnog broja odgovarajućih materijalnih i provedivih bilateralnih propisa i sveobuhvatnih provedbenih alata u bilateralnim trgovinskim i investicijskim okvirima.
Što se nastoji postići ovom inicijativom?
Stvoriti uvjete tržišnog natjecanja jednake onima koji su dostupni zemljama koje imaju preferencijalni tretman zahvaljujući sklopljenim sporazumima o slobodnoj trgovini s Australijom i Novim Zelandom. Iskoristiti neiskorišteni potencijal pojačanih trgovinskih i investicijskih tokova između EU-a i Australije i između EU-a i Novog Zelanda. To se može postići smanjenjem postojećih prepreka trgovini i ulaganjima, uzimajući u obzir osjetljivosti poljoprivrednog sektora EU-a, te istraživanjem mogućnosti napredne regulatorne suradnje u pojedinim područjima, ovisno o potrebama. Stvaranje novog okvira sa sveobuhvatnim, progresivnim i aktualiziranim pravilima za uređivanje odnosa EU-a s Australijom i EU-a s Novim Zelandom u području trgovine i ulaganja. Pritom se u obzir uzimaju politički okvirni sporazumi koji su nedavno sklopljeni s Australijom i s Novim Zelandom.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?
Djelovanjem u ovom području politike žele se postići sljedeća dva cilja: poboljšanje konkretnih uvjeta za poticanje trgovine i ulaganja između EU-a i Australije i Novog Zelanda te ostvarenje općih ciljeva trgovinske politike EU-a utvrđene u Komunikaciji „Trgovina za sve”. U skladu s člankom 3. u vezi s člankom 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) pregovaranje o trgovinskim sporazumima u isključivoj je nadležnosti EU-a. U skladu s člankom 5. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) načelo supsidijarnosti ne primjenjuje se u područjima u isključivoj nadležnosti EU-a.
B. Rješenja
Koje su zakonodavne i nezakonodavne opcije politika razmatrane? Daje li se prednost određenoj opciji? Zašto?
Utvrđene su tri opcije politike: Opcija A („osnovni scenarij”) znači nastavak postojećeg okvira, međutim ona može dovesti do relativnog pogoršanja bilateralnih trgovinskih odnosa i neostvarivanja ciljeva. Opcija B uključivala bi osnovni scenarij i poboljšanje provedbe postojećih bilateralnih sektorskih sporazuma ili dodatne sektorske sporazume koji bi se nadograđivali na postojeće bilateralne sektorske sporazume. Opcija B nije dalje razrađivana jer nije politički održiva ni za Australiju ni za Novi Zeland. Opcija C obuhvaćala bi dva usporedna moderna i sveobuhvatna sporazuma – jedan s Australijom i jedan s Novim Zelandom. To bi podrazumijevalo ulaganje znatnih napora za uklanjanje carinskih i necarinskih prepreka, liberalizaciju i olakšavanje usluga i ulaganja, zaštitu ulaganja i jačanje daljnje regulatorne suradnje, uzimajući u obzir osjetljivosti i iznimke. Ta se opcija dijeli na podopcije prema razini postavljenih ciljeva: C1) konzervativni scenarij djelomične liberalizacije i C2) scenarij veće liberalizacije koji bi uključivao potpunu liberalizaciju uvoznih carina za robu. Opciji C idu u prilog usporedne rasprave s Australijom i Novim Zelandom o utvrđivanju područja primjene budućih sporazuma o slobodnoj trgovini. EU prednost daje opciji C2, preinačenoj tako da se u obzir uzmu znatne osjetljivosti određenih

poljoprivrednih podsektora, na što upućuje i analiza ocjene učinka.
Tko podržava koju opciju?
Europska komisija i nadležna tijela Australije i Novog Zelanda podupiru opciju C kao opciju koja bi bila od najveće koristi za sve strane. Za nove sporazume o slobodnoj trgovini s Australijom i Novim Zelandom kao načinu daljnjeg jačanja gospodarskih veza zalaže se i većina dionika iz gospodarskog sektora. Važnu iznimku čine dionici iz pojedinih poljoprivrednih podsektora EU-a koji ne podupiru punu liberalizaciju određenih proizvoda. Dionici iz neprofitnog sektora naglašavaju važnost održavanja visoke razine standarda u području socijalne skrbi, okoliša, zaštite potrošača i drugim područjima te ističu važnost očuvanja prava države na regulaciju. To je u skladu s ciljevima politike EU-a za sporazume o slobodnoj trgovini.
C. Učinci opcije kojoj se daje prednost
Koje su koristi opcije kojoj se daje prednost?
Opcija kojoj se daje prednost imala bi pozitivan ukupni gospodarski učinak na EU, Australiju i Novi Zeland. Procjenjuje se da bi ta opcija EU-u trebala donijeti rast realnog BDP-a od približno 0,02 %, što se smatra dugoročno znatnim povećanjem (4,9 milijardi EUR) s obzirom na veličinu gospodarstva EU-a. Gospodarsko blagostanje trebalo bi se dugoročno povećati za 4,8 milijardi EUR. U Australiji bi realni BDP dugoročno narastao za 0,20 % (4,2 milijarde EUR), a gospodarsko blagostanje za 1,8 milijardi EUR. U Novom Zelandu bi realni BDP dugoročno narastao za 0,52 % (1,3 milijarde EUR), a gospodarsko blagostanje za 0,6 milijardi EUR. Ta bi opcija donijela veliku općenitu gospodarsku korist i istodobno bi se njome u obzir uzimale osjetljivosti određenih poljoprivrednih podsektora. Očekuju se blago pozitivni socijalni učinci (posebno u području plaća i zapošljavanja) u EU-u, Australiji i Novom Zelandu. Ukupni učinci na gospodarska i socijalna ljudska prava (primjeren životni standard, pravo na rad, socijalna zaštita) i druga prava koja proizlaze iz povećanja blagostanja bili bi pozitivni.
Koji su troškovi opcije kojoj se daje prednost?
Kao uobičajena posljedica smanjenja prepreka trgovini, povećana gospodarska aktivnost dovela bi do blagog povećanja emisija stakleničkih plinova (CO ₂) (u Australiji za 0,38 %, u Novom Zelandu za 0,64 % i u EU-u za 0,04 %) te smanjenja emisija u ostatku svijeta, što bi dugoročno značilo neznatno povećanje na globalnoj razini. EU u sporazum namjerava uključiti odredbe o načelima zaštite okoliša pod poglavljem o trgovini i održivom razvoju. Liberalizacija trgovine u nekoliko bi sektora mogla privremeno dovesti do nezaposlenosti (preraspodjela radne snage). Posebice se procjenjuje da bi povećani pristup tržištu u primarnoj poljoprivredi mogao negativno utjecati na zapošljavanje malih poljoprivrednika u ruralnim područjima u EU-u.
Kakav će biti utjecaj na poduzeća, mala i srednja poduzeća te mikropoduzeća?
Opcija kojoj se daje prednost dovela bi do znatnog smanjenja prepreka poduzećima iz EU-a pri izvozu robe i usluga i pri ulaganju u Australiju i Novi Zeland. Odredbe kojima se pojednostavnjuju carinski postupci i administracija pogoduju malim izvoznicima te su stoga vrlo važne za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi). Osim toga, odredbama o bilateralnoj suradnji za poboljšanje pristupa MSP-ova informacijama poboljšala bi se transparentnost.
Hoće li biti bitnih učinaka na nacionalne proračune i uprave?
Trgovinski sporazumi ne bi trebali imati znatne učinke na nacionalne proračune i uprave. (Izravni učinak na proračun EU-a bio bi negativan zbog izgubljenih prihoda od carina.)
Hoće li biti drugih bitnih učinaka?
Ne.
D. Daljnje mjere
Kada će se politika preispitati?
Nakon sklapanja, stupanja na snagu i provedbe, novi sporazumi o slobodnoj trgovini pratili bi se na temelju pokazatelja praćenja. Redovitim savjetovanjima s dionicima osiguralo bi se učinkovito praćenje njihove provedbe. Evaluacija sporazuma o slobodnoj trgovini provela bi se nakon što sporazumi budu dovoljno dugo na snazi te budu dostupni relevantni podaci.